

Бекітемін:
Мектеп директоры: Д.М.Елгондина .
« 31 » 08 2023 жыл

Келісемін:
ТЖО: Л.М.Шүтенова.
« 31 » 08 2023 жыл

**«ЖАС ТАРИХШЫЛАР»-үйірмесінің
«Мәңгілік ел» идеясы: «Ұлы даланың
жеті қыры» тақырыбындағы 5-6
сыныптарға арналған жылдық жұмыс
Ж О С П А Р Ы**

I-топ (5-6 сыныптар),
II-топ (7,8, 9 сыныптар),
Үйірме жетекшісі: Керей А.М.

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

«Жалпақ жұртыңды, игі алаштыңды құрметтеу
алдымен өзін тұрған өлкенің тарихын, табиғатын
танудан, адамдарын ардақтаудан басталады»
Н.Ә.Назарбаев

Білім беру саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырудың ұйымдастырушылық негізі Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасы болып табылады, сонымен қатар ол қазақстандық білімді жаңғыртуды жалғастыруды қамтамасыз етеді.

Бағдарлама мақсаттардың бірі – білім беру процесінің барлық қатысушыларының үздік білім беру ресурстары мен технологияларына тең қол жеткізуін қамтамасыз ету, жалпы орта білім беретін мектептерде Қазақстан Республикасының зияткерлік, дене бітімі және рухани дамыған азаматын қалыптастыру, тез өзгеретін әлемде оның табысты болуын қамтамасыз ететін білім алуға қажеттілігін қанағаттандыру болып табылады.

Жас жеткіншіктерге білім мен сапалы тәлім-тәрбие беруде тарихи-өлкетану үйірмесі мектептен тыс тәрбиелеудің бірден – бір көп тараған түрі. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына жолдауында «Дені сау ұлт» үшін инфрақұрлымын дамытуға баса көңіл бөлінген. Балалар туризмі - ол – болашақ мамандар, ол – тарих пен өлкетану, ол – жеке тұлғаның дұрыс қалыптасуы, ол- тәрбие құралы.

«Жас тарихшы» тарихи-өлкетану үйірмесінің бағдарламасының мақсаты:

Мектеп оқушыларының өзіндік дамуын, өзіндік ойлау қабілетін қалыптастыруға жағдай жасау, шығармашылық және интеллектуальдық мүмкіншілігін арқылы өзін-өзі тәрбиелеу қабілетін ашу.

Азаматтық пен ұлтжандылыққа тәрбиелеу, туған өлкенің тарихи, мәдени, рухани мұраларын танып білуге, сақтауға тарту, туған жеріміздегі белгілі тарихи қайраткерлердің, әдебиетшілердің өмірлерін оқып-тану.

Бос уақыттарын тиімді пайдалануды, салауатты өмір салтына қалыптастыруды, туристік шеберлікті меңгеруді көздейді.

Міндеті:

Әлеуметтік-педагогикалық (азаматтық көзқарас қалыптастыру, «Кіші Отанына» деген сүйіспеншілік сезімін арттыруға тәрбиелеу, өз өлкесінің тарихына деген жауапкершілік пен өзіндік қатысы арқылы мақтаныш түйсігін көбейту, мамандық таңдауға баулу (жазушы, зерттеуші, өлкетанушы, журналист т.б.).

Білімділік (өлке өмірімен байланысты жаңаның, қаланың, тарихи тұлғалар туралы білімін кеңейтуді қамтамасыз ету, іздестіру-зерттеу жұмысының негізін үйрену және өлкетанушы, журналист мамандықтарына баулуға үйрету, өзіндік қорытынды, түйін жасауға баулу).

Танымдық (тарихи дерек көздерімен, мемуарлық, ғылыми-ақпараттық әдебиеттер мен баспа беттерімен жұмыс жасауды меңгеру);

Дамытушылық (туған өлке тарихын өз бетімен оқуға деген құлшынысын дамыту, оқушылардың шығармашылық қабілетін өз бетінше іздестіру-зерттеу жұмысына үйрету арқылы туристік жұмыстардың дағдыларын игеру, архитектуралық және мәдени ескерткіштерді оқып-үйрену, туристік жорықтар мен жарыстарға қатысу арқылы шеберліктерін шыңдау)

Бағдарлама ерекшелігі:

«Жас тарихшы» үйірмесінің бағдарламасында Қазақстандық патриотизмге тәрбиелеуде, адамды рухани дамытудағы ең пәрменді бағыт екенін ескере модульдік технологияға негізделіп құрылған.

Бұл бағдарламада өлкетану туралы терең қамтылған және танымдық білім береді. Жергілікті ресурстар кеңінен пайдаланылған: облыстық өлкетану музейі, облыстық, аудандық, кітапханалар, мәдени мекемелер мен тарихи орындар. Бағдарламаның практикалық бағыты оқушыларға тақырыпты терең меңгеруге бағытталған. Бағдарламадағы жұмыстарды орындай отырып сабақ бағдарламасынан бөлек қызылықты деректер жинақтау, оқулықтағы жоқ хабарлар табу, оқу бағдарламасын толық жан-жақты қабылдауға мүмкіндік беріледі.

Модульдік оқытудың өзегі – оқу моделі. Ол: ақпараттардың аяқталған блогынан, оқушының іс-әрекеті бағдарламасынан, оқытушының нұсқауларынан тұрады. Модульдік оқыту – бұл оқушының өз бетінше жұмыс істей алу мүмкіндігін дамытатындықтан қосымша білім беруге пайдалануға мүмкіндігі мол.

Модульдік технология әдісі бойынша әр сабақта тек жаңа ақпаратты игеру емес, сонымен қатар қабылдаған ақпаратты өңдеу ептілігі мен дағдылары қалыптастырылатындықтан үйірме жұмысының бағдарламасына сәйкес.

Бағдарламаның принциптері:

- қолжетімділік, жалпы білім беру мазмұнынан өлке тарихын оқушылардың әр жас ерекшелігіне орай іріктеп алуды іске асырады. Бағдарлама құрылымының негізгі жоспарлы, жүйелілігі арқылы оқушылар білімді тұтас, үзіліссіз, әр түрлі деңгейде ала алады.

Күтілетін нәтиже:

-Қазақстан тарихы пәні бойынша оқушы білімін қосымша деректермен және тың тарихи мәліметтермен толықтырылады.

- тарихты, өлке тарихын толық сезіп, танып барып өз бетінше оқудың, зерттеудің қажеттілігін білуі, зерттеуді өз бетінше жалғастыруы;

- танымдық белсенділіктің жоғары деңгейге көтерілуі;

- патриоттық, азаматтық және интернационалдық біліктілігінің толеранттық мәдени қарым-қатынастыққа көтерілуі.

-пән бойынша дарынды және талантты оқушылар анықталады және түрлі шығармашылық сайыстарға қатынасу арқылы дамуына қолдау жасалады.

-оқушылар арасында өзара көмек пен ынтымақтастық және бір-біріне ізгілікпен қарауы, өзін-өзі бағалауы дамиды.

-алған теориялық білімдерін практикада қолданады.

Пәнаралық байланыс:

Дүниежүзі тарихы, география, қазақ әдебиеті, құлық негіздері, экономика, өнер және қоғамдық білім негіздері, астрономия және физика, музыка, технология, дене шынықтыру пәндері.

Қолданылатын әдіс-тәсілдері:

Топтық жұмыс, жеке тұлғаға бағытталған жұмыс, кіріктірілген сабақ, деңгейлік тапсырмалар беру, дебат технологиясының элементтерін қолдану, жекелей жұмыс, шығармашылық ізденіс, дәріс, сұрақ –жауап, тарихи диктант, тарихи сынақ хат, сайыс, қажетті материалдар жинастыру, рефераттар қор, ау, дөңгелек үстел ұйымдастыру, аудан мұражайларымен байланыс орнату, экскурсия т.б.

«Жас тарихшылар» үйірмесінің тақырыптық-күнтізбелік жоспары
148 сағат аптасына 2 сағат

№	Тақырып атауы	мерзімі	теория	практика	Саяхат, сайыс
I тарау Тарих өткеннің сабағы, алдағының кейінгіге өнегесі					
1	Үйірме мақсаты мен міндеттері. Тарих деген не?	04.09.23	1		
2	Тарихтың дерек көздері, тарихи дәуірлеу	04.09.23	1		1
II тарау Қосқызы тарихи кездер					
3	Сандардың шығу тарихы	05.09.23 05.09.23	1	1	1
4	Хронология. Уақыт өлшемдері	11.09.23	1	1	
5	Күнтізбе және оның түрлері	11.09.23			3
6	Шығармашылық жұмыс			1	
7	Археология ғылымы	12.09.23	1		
8	Археологиялық зерттеу әдістері	12.09.23	1		1
9	Антропология ғылымы	18.09.23	1		1
10	Тарихи Антропология әдістері	18.09.23	1		
11	Ежелгі адам қанқалары	19.09.23	1		1
12	Шығармашылық жұмыс	19.09.23		1	
13	Этнография ғылымы	25.09.23 25.09.23	1	1	1
14	Әлем халықтары	26.09.23	1		
15	Әлем халықтары жайлы қызықты деректер	26.09.23		1	1
III тарау Ұлы даланың жеті қыры					
16	Ұлы даланың жеті қыры түсінігін сипаттау	02.10.23	1	1	1
17	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласы	03.10.23	1	1	1
18	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының тәрбиелік мәні	09.10.23	1	1	1
19	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының ерекшелігі	10.10.23	1	1	1
20	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының бағыттары	16.10.23	1	1	1
21	I. Ұлт тарихындағы жерістік пен уақыт	17.10.23 23.10.23	2	2	4
22	I. Атқа міну мәдениеті. Ботай. Жылқы туралы қызықты деректер Абсент	24.10.23 30.10.23 31.10.23	1 1 1	1 1 1	3
23	2. Ұлы даладағы ежелгі металлургия	06.11.23 07.11.23	1 1	1 1	3
24	3. Ая стілі	13.11.23	1	1	3
25	4. Алтын адам	14.11.23 20.11.23	1 1	1 1	6
26	5. Түркі әлемінің бесігі	21.11.23 27.11.23	1 1	1 1	2 / 3 2 / 3
27	6. Ұлы жібек жолының тармақтары Көкжар жәрмеңкесі, шығармашылық жұмыс Жас білгірлер сайысы	28.11.23 04.12.23 05.12.23	1 1	1 1	1 1 1
28	7. Қазақстан – әлем мен қоғамдастық Отаны	11.12.23 12.12.23	2	2	1 1
29	II. Тарихи сананы жаңғырту Шығармашылық жұмыстар Жас білгірлер сайысы	18.12.23 19.12.23 25.12.23	2	2	1 1 1

	Ізек қорытындылау «Дөңгелек үстел»	26.12.23			1	
30	1. Архив – 2025	08.01.24 09.01.24	2	2		
31	2. Ұлы даланың ұлы есімдері	15.01.24 16.01.24 22.01.24 23.01.24 29.01.24 30.01.24	1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1		10
32	3. Түркі әлемінің генезисі	05.02.24 06.02.24 12.02.24	1 1 1	1 1 1		6
33	4. Ұлы даланың ежелгі өнер және технологиялар музейі	13.02.24 19.02.24 20.02.24 26.02.24 27.02.24	1 1 1 1 1	1 1 1 1 1		10
34	5. Дала фольклоры мен музыкасының мың жылы	04.03.24 05.03.24 11.03.24 12.03.24 18.03.24	1 1 1 1 1	1 1 1 1 1		10
35	Қазақтың жеті кереметі	19.03.24	1			1
36	6. Тарихтың кино өнері мен телевизиядағы көрінісі	25.03.24 26.03.24 01.04.24	2 1 1	1 1		
37	Әлемге танылған қазақ жұлдыздары	02.04.24 08.04.24 09.04.24	1 1 1	1 1 1		9
38	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының тарихи маңыздылығы	15.04.24	1	1		
39	«Ұлы даланың жеті қыры» сайыс сабақ	16.04.24				1
40	Дөңгелек үстел: «Ұлы даланың жеті қыры»	16.04.24				1
IV Құниға толы атам						
41	Бөлімге кіріспе	22.04.24	1			
42	Атлантида құпиялары	22.04.24	1			
43	Мес Айнек- Ауғанстандағы құпия құрылыстар	23.04.24	1			
44	Мекеніңдегі-Кукульхана тірмандасы	23.04.24		1		
45	Пасха аралындағы- алыштар	29.04.24	1			
46	Стонхенг сыры	29.04.24		1		
47	Ұлы Қытай қорғаны	30.04.24		1		
48	Қазақстандағы киелі жерлер	06.05.24 07.05.24 13.05.24 14.05.24	1 1 1 1	1 1 1 1		
49	«Тарих білгірлері» үйірмесінің есебі Сайыс түрінде	20.05.24	1	1		
50	Дөңгелек үстел. Қорытындылау	21.05.24	1	1		

Пайдаланылган әдебиеттер тізімі:

1. Т.Ә.Төлебаев. Қосалқы тарихи пәндер. I бөлім А., 2004
2. Т.Ә.Төлебаев «Қосалқы тарихи пәндер» II бөлім А. 2015ж, 127 б
3. Шәймерденов Е. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздері.А., 2001.
4. Ақишев К.А. Күрган Иссык. М., 1978.
5. Байпаков К.М. По следам древних городов Казахстана. А., 1990.
6. Байпаков К.М. Средневековая городская культура Южного Казахстана и Семиречья. А., 1986.
7. Ерофеева И.В. Символы казахской государственности. А., 2001.
8. Мурзаев Э.М. Топонимико-популярная М., 1973
9. Мурзаев Э.М. Словарь народных географических терминов. М., 1984
10. Солгорин Н. Хан шежіресі :, 1992
11. Климишин И.А. Календарь и хронология. М., 198
12. Цыбульский В.В. Календарь и хронология стран мира. М., 1982
13. Поспелов Е.М. Топонимика и картография. М., 1971.
14. Жанұзақов Т. Очерки казахской ономастики. А. 1982.
15. Мұса ұлы Жағыпар. Тарих және ономастика.2001
16. Райымхан К.Н. Тарихи өлке тану. Оқу құралы, Алматы. 2004
17. Энциклопедия знаков и символов. М., 1999
18. Историческая ономастика. М., 1977
19. Өсерұлы Нұралы. Жеті жарғы А., 1995.
20. Исмагулов О. Население Казахстана от эпохи бронзы до современности (палеоантропологическое исследование). - Алма-Ата, 1970.
21. Зубов А.А. Одонтология. Методика антропологических исследований. - М., 1968.
22. Белик А.А. Культурная (социальная) антропология: Учебное пособие. М.: РГГУ, 2009. – 613 с.
23. Шалекенов У.К. Әлем халықтарының этнографиясы. Алматы, 1994
24. Мұқанова Г.Қ. Этнология. Оқу-әдістемелік құрал. А.2005.
25. Масанов Н.Е. Этногенез и этническая история казахского народа //История Казахстана. - Алма-Ата, 1961. - С. 57-70
26. Аксенов А.И. Генеология//Вопросы истории, 1972 №10
27. Медушевская О.М. Историческая наука и генеология // Вопросы истории. 1970 №2
28. **Интернет ресурстары:**
 1. <https://stud.kz/referat/show/44060>
 2. <https://www.topreferat.com/Қырстық-жұмыс/4219>
 3. <http://e-history.kz/kz/publications/view/722>
 4. <http://www.bilim-all.kz/article/4104-Dala-zandary>
 5. Bilim Land.kz сайты (интерактивті сабақтардан тұратын білім беру платформасы)
 6. <https://www.youtube>
 - Discovery: Взрывающая история: Пирамиды Майя: Чичен-Ица (2016) Мес-Айнак.
 - Почему уничтожили Бамианские статуи? Разгадка тайны Баальбек.
 - Великая китайская стена - документальный фильм - national geographic
 - BBC - документальный фильм Загадки Острова Пасхи.
 - Стоунхендж. Сенсационная версия происхождения. Документальный фильм.
 - Реальность или фантастика — Атлантида (Документальные фильмы National Geographic)

Бекітемін: с.б.
Мектеп директоры: Д.М.Елгондина,
« 31 » 08 2023 жыл

Келісемін: [Signature]
ТІЖО: Л.М.Шүтенова,
« 31 » 08 2023 жыл

**«ЖАС ТАРИХШЫЛАР»-үйірмесінің
«Мәңгілік ел-ұлт идеясы»:
«ТАРИХИ ТАНЫМ МЕН ТАМЫР»
тақырыбындағы жылдық жұмыс
Ж О С П А Р Ы**

II-топ (7,8,9 сыныптар),
Үйірме жетекшісі: Керей А.М.

2023-2024 оқу жылы

«МӘНГІЛІК ЕЛ – ҰЛТ ИДЕЯСЫ: ТАРИХИ ТАНЫМ МЕН ТАМЫР» ТАҚЫРЫБЫНДАҒЫ КУРС БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ МАЗМҰНЫ:

Кіріспе: «Мәңгілік Ел – ұлт идеясы: тарихи таным мен тамыр» бағдарламасы 7-9 сынып оқушыларына тарихи білімдерін терең меңгерту мен тарихи санасын қалыптастыруға бағыт-талады, бағдарламаның мақсаттары мен міндеттері, білім көздері, Қазақстанның өткенінен бүгінгіне дейін жеткен жетістіктері, елді мекендердің (әкімшілік, экономикалық, ғылыми, мәдени, мәдени-тарихи, рухани орталықтар) маңызы және ерекшеліктері ашып көрсетіледі.

I бөлім. «Мәңгілік Ел» идеясы мен Ұлы дала тарихы.

«Мәңгілік Ел» идеясы және көне тарих бастауы. V ғ. II ж. бастап «түркі» (термин) алғаш рет кездеседі кен тарала бастайды. Қағанат, яғни империя құрылған кезден бастап. «Түркі елі» деген атау ертедегі түркілік эпиграфиялық ескерткіштерде де, қытайдың тарихи жазбаларында да осы күйінде кездеседі. Тонықок абыз «Түркі жұртының мұраты – Мәңгілік Ел» деп өсиет қалдырған. Түп төркіні мен шығу тарихы, мағынасы мен түсінігі туралы. «Мәңгілік Ел» идеясының бастапқы мағынасы мен ел жұрт қамы үшін күрес туралы бақыдалады. Ұлы түркі бабалардан бізге шейінгі тарихы. Жеке адамға, тұтас ұрпаққа байлауысты, ұрпақтың тарихты сезінуі, өзінің шыққан тегін, өлкесін, халқын, нәсілін, жалпы адамзаттың тегін, оның рухани болмысын, танып білу туралы жан-жақты білім қалыптасырады.

II бөлім. Ұлттық мемлекеттің ірге тасының қалануы.

XV ғасырда басталған ұлы көштің заманауи тарихы тәуелсіздікпен жалғасын тауып тарих көшінен қалыспай алға басудағы кезеңдері. Керей мен Жәнібек сұлтандар іргесін қалаған ұлттық мемлекеттің құрылу тарихы мен салт-санасы, әлеуметтік-саяси дамуы. Сыртқы ішкі талас тартыс пен отарлық етгі. Тәуелсіздіктің тәтті дәмі мен ащы алғашқы қадамдары туралы білім қалыптастырады. Тарихи тұлғалардың өмірбаяны мен ерен еңбектері толық ашылып сыпатталады.

III бөлім. Мәңгілік Елдің түп қазығы – басты жеті құндылығы.

Біздің рухани құндылықтарымыз бен ұмтылыстарымыздың негізгі форматын ұрпақтан ұрпаққа жеткізу туралы. Экономика мен саясаттың, мораль мен діннің мәселелері, Қазақстанның жаһандық әлемдегі орны жөнінде. Халқымыздың сан ғасырлар бойы қалыптастырған және өз жан-жүйесінен өткерген басты жалпыұлттық құндылықтар, қоғамның және азаматтардың Қазақстанның тағдыры мен оны дамыту, өркендету жолындағы өзара жауапкершілігі туралы қамтылады. Мәңгілік Ел жалпы ұлттық идея туралы жан-жақты мағұламаттар алады. Зайырлы қоғам және жоғарғы руханият. Барлық дамыған елдердің сапалы бірегей білім беру жүйесі бар. Ұлттық білім берудің сапасына тоқталу. Қазақстандағы балаларды біліммен қамту жоспары, білікті мамандардың маңыздылығына тоқталу. Білім жүйесінде жалпы білім беретін мектептердің ашылу жолдары. Техникалық және кәсіптік білім берудің ұлттық жүйе негізінің қалыптасуы. Еліміздің ұлттық қауіпсіздігі және бүкіләлемдік, өмірлік мәселелерді шешуге жаһандық тұрғыдан қатысуы.

IV бөлім. «Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясы.

Қазақ Елінің ұлы басшылары – Керей мен Жәнібек хандар, тұңғыш ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаев көрегендік жағынан бір-біріне ұқсас тұлғалар екендігін ашып көрсете отырып, тарихына тоқталады. Мәңгілік Ел жалпы ұлттық идея туралы және келешекке бағыт бағдарларға нақтырақ тоқталған. Жаһандық мәселелерді шешудегі Қазақстанның ролі туралы айтылады. Экспо көрмесі туралы әлем тарихы мен тәжірибесімен танысып, жаңа білімді меңгереді.

V бөлім. Қорытындылау бөлімі: Жыл бойы жүргізілген жұмыстың нәтижесі қорытындыланады. Бөлімдер бойынша жинақталған материалдарды рәсімдеу, еркін тақырыпта жоба дайындап қорғау.

Пәнаралық байланысы:

- география;
- қазақ тілі мен әдебиеті;
- тарих;
- адам қоғам құқық

Күтілетін нәтижелер:

- өз ойын еркін жеткізе алатын, сауатты сөйлеу жүйесі қалыптасқан тұлға қалыптастыру;
- белсенді азаматтық ұстанымын, жоғары патриоттық сезімін көрсете білетін, өз Отанына қызмет етуге және оның мүддесін қорғауға дайын болуға;
- туған өлкесінің табиғатын сақтауға және көркейтуге, қолынан келерлік еңбегімен оның экономикасын, экологиясын жақсартуға ұмтылатын;
- өлкенің көрнекті өкілдерінің рухына, халықтардың тарихына, мәдениетіне және салт-дәстүріне құрметпен қарауынан көрініс табатын.

Жүйелі-әрекеттік нәтижелер:

- іздеу-зерттеу жұмыстары кезінде алынған ақпаратты саралау, өңдеу, жинақтау, қолдану шеберлігі;
- алған білімдері тез өзгертін әлемде табысқа жеткізетіндігіне көз жеткіздіру;
- іс-әрекетті және зерттеуді жоспарлау, танып білу әдістерін меңгеру;
- қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды, білім беру ресурстарын, мұрағат деректерін қолдана білу

Түсінік хат

«Халық өмірі оның келесі ұрпағымен жалғасып отырады. Сондықтан Халықтың Мәңгілігі туралы арманнан асқақ арман жоқ. Мәңгілік Ел – бұл ертеңгі күнге есік ашатын, болашаққа сенімді арттыратын идея, бұл-кері қайтпайтын және берік тұрақтылықтың символы...» Н.Ә.Назарбаев

Бұл бағдарламада 2016 жылғы 26 сәуірде Қазақстан халқы Ассамблеясының «Тәуелсіздік, Келісім, Болашағы біртұтас ұлт» XXIV сессиясында қабылданған «Мәңгілік Ел» патриоттық актісін түсіндіру, білім беруде оқытудың негізгі мәселелерін қамтиды. «Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясының базалық құндылықтарын меңгеру мен Жаңа Қазақстандық Патриотизмді қабылдауға бағытталған. Тарих - жашты негізгі білім беретін мектептегі барлық гуманитарлық курстардың өзегін құрайды.

Бағдарлама 7-9 сынып оқушыларына арналады.

Аптасына 2 рет, сағатқа ыңғайланып жасалған.

«Мәңгілік ел» ұлттық идеялары аясында тұлғаны тәрбиелеу және әлеуметтендіру болып табылады. Мәңгілік ел – жалпы қазақстандық ортақ шаңырағымыздың ұлттық идеясы. Бағдарлама «Мәңгілік ел» жалпыұлттық идеясындағы жеті құндылықты негізге ала отырып құрастырылды. Бұл құндылықтар - уақыт сынынан өткен Қазақстандық жол тәжірибесі.

Бірінші - Тәуелсіздік және Астана.

Екінші – Жалпыұлттық бірлік, бейбітшілік пен келісім.

Үшінші – Зайырлы мемлекет және жоғары руханият.

Төртінші – Инновация негізіндегі тұрақты экономикалық өсім.

Бесінші – Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамы.

Алтыншы – Тарихтың мәдениет пен тілдің ортақтығы.

Жетінші – Ұлттық қауіпсіздік және Қазақстанның жалпы әлемдік және өзірлік проблемаларды шешуге жаһандық тұрғыдан қатысуы. Оқушылардың тарих пәні бойынша қосымша материалдарды мұғалімнен естуі - өздері тандаған пәнге деген қызығушылықтарын арттырады, оқушыны білімге, ғылымға бастар жол болуы тиісті. Қосымша материалдарды мейлінше мол және орнымен пайдалану –мұғалімнің шығармашылықпен жұмыс істеуін көрсететін көрсеткіш.

«Мәңгілік Ел» – ұлт идеясы: тарихи таным мен тамыр» курсы бағдарламасының негізгі мақсаты: Оқушылардың ой-өрісін кеңейту, қазіргі Қазақстанның жетістіктері туралы білімдерін тереңдету; төзімділікті, ұлтаралық және мәдениетаралық байланысты дамыту; жаңа Қазақстандық патриотизмді қалыптастыра отырып, бәсекеге қабілетті тұлға тәрбиелеу.

Мақсаты:

- оқушылардың ой-өрісін кеңейту, қазіргі Қазақстанның жетістіктері туралы білімдерін тереңдету;
- танымдық қызығушылықтарын арттыру;
- қазақстандық отансүйгіштікті қалыптастыру;
- төзімділікті, ұлтаралық және мәдениетаралық байланысты дамыту;
- жаңа Қазақстандық патриотизмді қалыптастыру;
- оқушылардың тұлғалық азаматтық қасиеттерін қалыптастыру;

Міндеті:

- жеке тұлғаны бағдарлаудың негізгі құндылығын бекіту;
- белгілі бір тақырып бойынша өз ойын дұрыс жүйелі түрде айта алатын дәрежеге жеткізу;
- ұлт мүддесін терең түсінуге үйрету;
- болашақ мамандықты саналы түрде таңдауға көмектесу;
- жеке тұлғаның бойында ізденушілік-зерттеушілік қасиетін қалыптастыру;
- рухани байлықтарын дамыту, патриоттық сезімдерін ояту;
- дүниетанымдық көзқарастарын қалыптастыруға баулу;

**«МӘҢГІЛІК ЕЛ – ҰЛТ ИДЕЯСЫ: ТАРИХИ ТАНЫМ МЕН ТАМЫР»
ТАҚЫРЫБЫНДАҒЫ**

7-9 СЫНЫПТАРҒА АРНАЛҒАН КУРС БАҒДАРЛАМАСЫ

Аптасына - 2 сағат, жылына - 146 сағат

№	Тақырып атауы	Сағат саны	Мерзімі
1	Кіріспе	1	04.09
I бөлім: «МӘҢГІЛІК ЕЛ» идеясы мен Ұлы дала тарихы			
2	«Мәңгілік Ел» идеясы және көне тарих	3	04.09 25.09
3	«Мәңгілік Ел» идеясының үш негізі немесе үш тұғыры	2	11.09
4	Арғы атам ер түрік, Біз Қазақ еліміз.	3	18.09 18.09
5	Түркі қағанаты билеушілері - Күлтегін, Білге қаған, Тоныкөк.	3	18.09 19.09
6	Рухани тамырлар. Тарихи зерделілік.	3	25.09 26.09
7	Сак, ғұн, түркі қағанаттары, Алтын Орда хандықтары симбиозының үйлесімділігі.	3	26.09 02.10.
8	Көшпелі – номадтардың мемлекеттік құрылымы	3	02.10 03.10
9	Мәңгілік Ел туралы Әл-Фарабидің философиясы.	2	10.10 16.10
10	Жүсіп Баласағұнның «Құтты білік» дастанында құқықтық мемлекеттің негізгі қағидаларының іргетасының қалануы	2	16.10 17.10
11	Қ.А.Яссауи көзқарасы.	3	17.10 23.10
12	Шыңғыс хан құрған империя	3	24.10 30.10
13	Күлтегін кесенесі және Қаракорым	2	30.10 31.10
14	«Ұлы Дала» өркениеті.	3	31.10 06.11
15	Орта ғасыр дәуіріндегі түркілердің өркениеті	3	07.11 13.11
16	Өркениеттердің саралануы: Шығыс және Батыс өркениеттері.	3	13.11 14.11
17	Тест (Жадыны жаңғырту).	1	14.11
II бөлім: Ұлттық мемлекеттің іргетасының қалануы			
18	Ұлы көш-ұлт келешегі (1465-2015жж).	3	20.11. 21.11
19	Қазақ халқының қалыптасуы. Ұлт пен жұрт, ел мен жер тағдыры	3	21.11 27.11
20	М.Қашқари (XІғ-да өмір сүрген), М.Х.Дулати (1499-1551жж)	3	28.11 04.12

21	Қазақ хандығы. Қазақ хандығының ішкі-сыртқы жағдайы.	3	01.12. 05.12.
22	Қазақ жүздерінің қалыптасуы.	3	11.12. 18.12.
23	Зиялы қауымның ерен еңбегі (Ардақты Алаш арыстары)	3	18.12. 18.12.
24	Алаш автономиясы, алаштың арыстары.	3	19.12. 25.12.
25	Алаш көсемдері-Халел мен Жанна	3	25.12. 26.12.
26	Кенестік- патриотизм мен шовинизм.	3	08.01. 09.01.
27	Алашорда және Кенес үкіметі (1936-1991жж).	3	09.01. 15.01.
28	Тәуелсіз Қазақстанның демократия жолына қадамы	3	16.01. 22.01.
29	Ұлы тұлғаларды тану (Ізденіс пен еңбек тарихи- танымдық интеллектуалдық ойын)-Брейн-Ринг, ХХІ ғ көшбасшысы	2	22.01. 23.01.
ІІІ бөлім: Мәңгілік елдің тұңғазығы-басты 7 құндылығы.			
30	Қазақстанның Мемлекеттік Тәуелсіздігін жариялауы. Астана тарихы. «Бәйтерек» монументі	3	23.01. 25.01.
31	Қоғамымыздағы ұлттық бірлік, бейбітшілік пен келісім. «Халықтар Ассамблеясы» қызметі	3	30.01. 05.02.
32	Зайырлы қоғам және жоғары руханият	3	05.02. 05.02.
33	Индустрияландыру мен инновацияларға негізделген экономикалық өсім.	3	12.02. 13.02.
34	Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамы	3	13.02. 19.02.
35	Тарихтың, мәдениет пен тілдің ортақтығы.	3	20.02. 20.02.
36	Еліміздің ұлттық қауіпсіздігі және бүкіләлемдік, өңірлік мәселелерді шешуге жаһандық тұрғыдан қатысуы.	3	26.02. 22.02.
37	«Мәңгілік Ел» ұлт идеясы (тест)	1	04.03
ІV бөлім: «МӘҢГІЛІК ЕЛ» жалпыұлттық идеясы және «ҚАЗАҚСТАН – 2050» стратегиясы.			
38	Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Ұлт Көшбасшысы Н.Ә.Назарбаев	2	04.03. 05.03.
39	Конституция- демократия негізі	3	05.03. 11.03.
40	XXI ғасырдағы Қазақстандағы дін	3	19.03. 18.03.
41	«Қазақстан жолы – 2050» - инновациялық ойлауы	2	18.03. 19.03.
42	XXI ғасырдағы Қазақстан мемлекетінің мызғымас идеялық тұғыры	3	19.03. 25.03.

43	«Мәдени мұра»-ел мұраты.	3	26.03. 01.04
44	«Мәңгілік Ел» – бүгінгі мен болашағы	3	01.04 02.04
45	Ұлт келешегі мемлекет тілінде	3	08.04 09.04
46	Интеллектуалды ұлт-2020 жобасы.	2	09.04 15.04
47	Қазақстан жолы-2050» стратегиясы	2	15.04 16.04
48	Мәңгілік Ел- Тәуелсіздіктің өмірлік философиясы.	3	16.04. 22.04
49	ЭКСПО дүниежүзілік көрмесі және Қазақстан	3	23.04 29.04
50	Қазақстанның тарихи-туристік маршруттарымен саяхат.	3	29.04 30.04
51	Жаһандану және ұлт тағдыры	3	06.05
52	Мемлекеттік тілдің бірегейлігі. Үш тілді білу-жаһандық өмірге жолдама	2	13.05
53	XXI ғасыр - азаттық пен еркін ой ғасыры	2	14.05
Ү бөлім: ҚОРЫТЫНДЫ			
54	Еркін тақырып (жоба дайындап қорғау)	2	20.05.
55	Мұражайлармен жұмыс	2	21.05

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. «Мәңгілік Ел». Патриоттық актісі. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқы Ассамблеясының «Тәуелсіздік, Келісім, Болашағы біртұтас ұлт» атты XXIV сессиясында сөйлеген сөзі. – Астана қ., 2016. - 26 сәуір.
2. «Қазақстан жолы - 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. – Астана. 2014. – 17 қаңтар.
3. «Нұрлы жол – болашаққа бастар жол» Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. – Астана. – 2014. – 11 қараша.
4. Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың бес институционалды реформаны жүзеге асыру бойынша «100 нақты қадам – ұлт жоспары». – Астана. – 2015.
5. Күлтегін Тоңықок: Ежелгі түркі руна жазбалары (Әдеби нұсқасын жасаған Қадыр Мырза Али.) – Алматы, «Өлке» баспасы, 2001.-144 бет
6. Гумилев Л.Н. От Руси к России. – М.,ООО «Издательство АСТ», 2002–392 с
7. Зиябек Қабылдинов. Астана ақшамы, «Тегі асыл ел тарихын түгендейді»2014ж
8. «Асыл мұра» түркі антологиясы – Астана: Сарыарқа, 2012-568 б
9. М.Жолдасбеков «Сөзді ұғатын кез келді» Астана, 2007ж
10. Тоғысбаев Б, Сужикова А. «Тарихи тұлғалар» -Алматы, 2005ж
11. «Киелі Тәуелсіздік». А.,-2009ж
12. Н.Ә. Назарбаев «Ғасырлар тоғысында» А.,-2003ж
13. «Мәңгілік Ел» патриоттық актісін түсіндіру бойынша әдістемелік құрал. Астана 2016ж
14. А.Қасымжанов, К.Нәрібаев, К.Сәбденов «Қазақ» Алматы – 1994ж
15. //Қазақ тарихы ҒӘЖ №1 2010ж

Ұсынылатын бейнебаяндар тізімі:

1. «Ұлттық идея»
2. «Қазақстан біздің ортақ үйіміз»
3. «Қазақстан халқы Ассамблеясы»
4. «Патриотизм деген не?»